

• Els treballs de restauració i el renaixement d'un lloc excepcional

A la segona meitat del segle XX, el castell no és habitat amb tanta regularitat. L'activitat agrícola de la propietat es va extingint i al parc ja no s'hi fa manteniment.

Per fer reviure el lloc, **Kléber Rossillon**, ja responsable de la restauració del Castell de Castelnaud, emprèn la rehabilitació de la propietat el 1996, recolzat per Michèle de Jonghe d'Ardoye, descendent dels Marqueyssac.

La restauració es va vincular a la **preservació de l'entorn** per tornar a donar al parc el seu caràcter d'antany. Durant un any, unes 60 empreses i 10 jardiniers hi van intervenir per tornar a obrir els camins i passejos, aclarir els punts d'observació sobre la vall, restaurar el castell, retallar els boxos a alçades convenients per remodelar les bardisses i els massissos. Es van assegurar els espadats i es van incloure estructures de recepció per al públic.

Altres creacions modernes van completar l'obra de Julien de Cerval. Entre les quals camí sinuós de santolines i romanís quan se surt del castell i, amb la inspiració de les rocalles del segle XIX, el camí d'aigua que baixa del Mirador (*Belvédère*) i que acaba en **cascades**, quaranta metres més avall en unes **marmites de gegant**.

Cinc jardiniers treballen tot l'any en el manteniment del parc.

• Les novetats d'aquests últims anys

El **Caos de boxos** (*Chaos de buis - g*) és una creació de l'hivern de 2003. A la part del darrere del castell, els boxos van quedar a la vista quan es van talar una cinquantena d'alzines el 1996. Aquests boxos silvestres, primer es van rebaixar com si fossin una estora i després es van remodelar amb l'ajuda de patrons perquè fessin la il·lusió de ser blocs de pedres.

Des del 2006, el parc s'ha enriquit amb escultures. Els « Ocells » d'Alain de Cerval, familiar del creador dels jardins, adornen el passeig de la Promenade des Hauteurs (Passeig de les Altures) fins a l'Esplanada.

El 2007, una col·lecció de boxos també ha trobat el seu lloc al llarg de la Camí Gran (*la Grande Allée*). En col·laboració amb Mark Jones, dels boxos de Beausséré, ara ja hi ha present una cinquantena de varietats.

El 2009, **Passeig dels Arcs** (*Allée des Arches - o*) es va dotar d'una escultura monumental de l'artista Gérard Chabert. Aquest indret és il·luminat d'una manera molt especial durant els vespres a la llum de les Espelmes.

Des de 2010, la Via Ferrada, preparada a un centenar de metres per damunt del nivell del riu, proposa un recorregut de 200 metres pel penya-segat.

Des d'octubre de 2011 a la primavera de 2016 s'han restaurat completament l'estructura i la coberta de teules de pedra. El 2017 la sostrada de teules de pedra de la torre central s'ha restaurat sobre una nova estructura.

Les cites imprescindibles de Marqueyssac

• Gran cerca d'ous de Pasqua

Les tardes del diumenge i el dilluns de Pasqua. Cal tenir en compte que aquesta activitat es reserva als **nens inscrits** prèviament.

• Cita als jardins

Cada 1r. cap de setmana de juny, els jardins serveixen d'aparador per aquesta manifestació nacional: exposició, demostració de talla...

• Tallers de bricolatge « Curiosos de Naturalesa »

Fabricació de màscares d'animals, molins de vent, patins i quadres... durant les vacances escolars de Pasqua i per Tots Sants, cada cap de setmana festius dels mesos de maig i juny i tots els dies de juliol i agost.

• La Via ferrada de Marqueyssac: descobriu la vall de la Dordonya d'una altra manera

Des de mitjan abril a mitjan novembre, segons el planning; cal consultar-nos.

• Iniciació a l'escalada

Activitat reservada a infants de més de sis anys, cada matí excepte dissabtes de juliol i agost.

• Marqueyssac a la llum d'Espelmes

Cada primer dissabte de juny i tots els dijous a la nit, al juliol i a l'agost, des de la posta del sol fins a la mitjanit.

Tot l'equip de Marqueyssac us desitja una passejada agradable i us agraeix la vostra visita.

Els jardins penjants de Marqueyssac

MIRADOR DE LA DORDONYA

El parc del castell de Marqueyssac, **entorn classificat**, és una **propietat privada** que neix de la història d'una família que es remunta al segle XVII. Després de **treballs de restauració importants**, Marqueyssac va obrir les seves portes al públic al **març de 1997**. Avui dia, és el jardí més visitat de l'Aquitània.

El parc s'estén sobre un promontori rocallós condicionat per gaudir del **plaer de passejar**. Des de l'alçada dels seus espadats de roca calcària, domina la vall de la Dordonya, classificada oficialment com a lloc d'interès de l'Aquitània. La passejada s'organitza al voltant de **tres recorreguts principals** que arriben al Mirador (*le Belvédère*), que està situat a 800 metres del castell. A 130 metres per damunt del riu, aquest ofereix un dels **panorames més bonics del Périgord**, unes vistes distingides el 2016 amb **3 estrelles a la Guia Michelin**.

Amb la intenció de facilitar-vos la descoberta del parc, a continuació us relacionem els principals entorns i llocs de visita imprescindibles. Per orientar-vos, les lletres que trobareu entre parèntesi fan referència al plànol del parc que us hauran facilitat a la recepció.

Els accessos del castell

L'entorn de Marqueyssac presenta dues facetes molt diferents: el jardí i el parc. Primer, us convidem a gaudir de **les terrasses** i de l'extraordinària **"folia de boix" del Bastió** abans de sortir a la descoberta dels passejos i, indiscutiblement, canviar d'aires.

• Torner de fusta (només en temporada) (*le Tourneur sur bois - b*)

A l'entrada del recinte, el taller del torner obre a la primavera. D'un **color groc daurat** i amb un gra molt fi, el **boix polit** adquireix un aspecte **molt bonic**. Es fa servir per fer gravats, per a l'escultura i per al tornejat en fusta. Jean-Pierre treballa el **boix que es talla al parc** durant els treballs de restauració.

• El Gabial i el Pavelló de la Naturalesa (*la Volière et le Pavillon de la Nature - c*)

Al principi del passeig, seguint la tradició dels jardins més antics, el **gabial** alberga **coloms** de formes i plomatges exòtics. Amb el mateix esperit, els **paons** viuen en llibertat entre els boxos.

Seguint la línia de continuïtat dels diorames històrics del segle XIX que representen la fauna salvatge del Périgord, recentment s'ha incorporat al **Pavelló de la Naturalesa** un esquelet únic d'un dinosaure de 7,50 m de llarg que vivia a Europa a l'època del juràssic. Amb una antiguitat d'uns 150 milions d'anys i descobert el 2013 als Estats Units, aquest carnosaure immens està excepcionalment complet i forma part dels pocs esquelets d'al·losaures coneguts fins ara que estiguin tan íntegres i en tan bon estat de conservació.

• El Castell i les terrasses (*le Château et les terrasses - f*)

A l'oest del castell, el traçat irregular de les **tres terrasses** recorda l'època clàssica de la propietat, atribuïda a un alumne de Le Nôtre. Des de la terrassa d'honor, descobrireu d'esquerra a dreta les fortaleses feudals de **Castelnaud** (Museu de Guerra de l'Edat Mitjana), **Fayrac** i **Beynac**.

En la seva forma actual, el castell és una **residència d'esbarjo** de principis del segle XIX. Construït amb molta **simplicitat**, el castell de Marqueyssac llueix una important **coberta** feta amb el material típic de la regió: la **llosa** o teula de pedra. Aquesta coberta, de més de 700 m² totalment restaurada aquests últims anys, pesa més de **cinc-centes tones!**

La residència presenta dos costats molt diferents: al costat que dona a la vall, Marqueyssac ens descobreix una **façana imponent**. La torre **central** que conté l'escala és un vestigi d'una construcció anterior. Les formes geomètriques dels parterres de boix recorden la simetria de l'arquitectura de l'edifici. Per la banda del darrere, la disposició molt més intimista que s'obre al parc està reservada al **plaer de l'habitatge**.

El **menjador** del castell, amb la seva estufa de ceràmica d'estil flamenc, testimonia els orígens dels seus últims ocupants. El 2017, el saló s'ha renovat i presenta un paper pintat restituint idènticament i un mobiliari d'estil Imperi.

L'**habitació** i la **cambra de bany** de l'ala sud del castell es van restaurar seguint l'estil dels anys 1880. El mobiliari d'aquest lloc, un **llit amb baldaquí** i un **escriptori**, és el de la gran època de Marqueyssac.

- Restaurant - Saló de té** (*le Restaurant - Salon de thé - b*)

Situat a l'ala nord del castell, el saló de té s'obre a la primavera. A la **terrassa panoràmica**, a l'ombra de la **glorieta**, podeu degustar refrigeris, pastes, copes de gelat i refrescs.

- El Bastió i el paisatge** (*le Bastion - d*)

Al sud del castell, el **Bastió**, una construcció magnífica situada al vessant de l'espadat, domina des dels seus alts murs la plana i els meandres de la Dordonya. Aquesta gran terrassa acull el **jardí d'esbarjo** plantat amb boixos retallats.

La petita sala de verdor a l'inici de la Passeig de les Altures (*la Promenade des Hauteurs*) ofereix una preciosa vista de conjunt sobre el jardí.

A Marqueyssac, el boix es destaca amb una fantasia plena de moviment. El traçat del jardí, amb **senders i camins sinuosos**, és típic dels dissenys realitzats a França, a l'època de **Napoleó III**. Les formes **arrodonides** i la **talla ondulada** dels boixos confereixen a Marqueyssac **suavitat i romanticisme** i contribueixen a la concordança dels jardins amb els paisatges de la vall de la Dordonya, dels quals són indissociables.

D'altra banda, l'aigua és escassa en aquest país calcari. Les dues **cisternes** tallades a la roca són alimentades per l'aigua de pluja que s'utilitza per regar.

Els Passejos de Marqueyssac

A Marqueyssac hi ha més de **sis kilòmetres de camins i senders sinuosos** que constitueixen un veritable laberint. Tanmateix, en aquest dèdal destaquen tres eixos principals : els Passejos dels Espadats i de les Altures i el Passeig del Camí Gran (*la Promenade des Falaises, la Promenade des Hauteurs i la Grande Allée*). Durant el vostre recorregut trobareu nombrosos camins transversals que us permetran, en tot moment, passar d'un passeig a l'altre.

Oberts a la vall de la Dordonya al sud, els Passejos dels Espadats i de les Altures (*la Promenade des Falaises i la Promenade des Hauteurs*) ofereixen els principals punts d'observació del parc. Orientat al nord i immers completament sota la vegetació, el passeig del Camí Gran (*la Grande Allée*) és molt notable a partir dels dies de bon temps de la primavera, però no ofereix gaires obertures envers el paisatge que l'envolta.

Així que us convidem a agafar el Passeig dels Espadats o el de les Altures per arribar al Mirador (*le Belvédère*). Si aneu en cadira de rodes o porteu cotxet, hi ha un circuit fàcil indicat al plànol.

Durant tot el recorregut, trobareu **senyalitzacions** bellament **il·lustrades** amb informació de la història de la vall, la seva fauna i la seva flora.

- El Passeig dels Espadats** (*la Promenade des Falaises*)

Comença després del **Bastió** (*Bastion - d*),en direcció a la **Capella** (*Chapelle - j*). Per poder gaudir de les vistes sobre el jardí, podeu anar-hi per **Camí dels romanís** (*Allée des romarins - i*) a l'inici de la Promenade des Hauteurs (Passeig de les Altures).

La Promenade des Falaises (Passeig dels Espadats) arriba a les **Cascades** (*t*) abans de començar la pujada cap al **Mirador** (*Belvédère - w*).

- El Passeig de les Altures** (*la Promenade des Hauteurs*)

Comença a l'angle del castell, pujant cap a **Camí dels romanís** (*Allée des romarins - i*). La Passeig de les Altures (*la Promenade des Hauteurs*) permet arribar als tres punt alts del parc : el **Calvari** (*Calvaire - n*), la **Cabana en campana** (*Cabane en cloche - g*) i finalment al **Mirador** (*Belvédère - w*). Aquest passeig emprèn un recorregut relativament accidentat i no us l'aconsellem si teniu dificultats per caminar.

- El Camí Gran i la llançadora** (*la Grande Allée et la navette*)

Comença al nivell del Saló de té en un **banc en forma de mitja lluna** i finalitza 1.600 metres més enllà a **Refugi del poeta** (*Asile du poète - z*) Aquesta **cabana de pedra seca** marca el límit de la propietat.

Perfectament **plana i rectilínia** sobre més de 500 metres, ofereix unes grans panoràmiques. Aquesta obra notable ha estat possible gràcies a la construcció de **murs de contenció** i a l'obertura d'una **bretxa a la roca**.

En temporada, hi ha una **llançadora** a la vostra disposició per arribar al castell pel Camí Gran (*la Grande Allée*).

- El recorregut dels nens i les àrees de joc**

Els nens aprecien el traçat sinuós del parc per jugar a l'acuit sense parar. S'han disposat dos **espais de jocs amb gronxadors i cabanes**. El primer (*Aire de jeux - u*) està als peus del Mirador (*Belvédère - w*), a **prop de les Cascades** (*t*). Dues noves cabanes als arbres fan igualment les delícies dels infants. El segon espai de joc (*Aire de jeux - y*), a la vora de la **Cabana de bruc** (*Cabane en brande - x*), s'ha equipat amb un gran recorregut amb xarxes pels arbres de més de 100 m de llarg.

A la part del darrere del castell, per damunt de la glorieta del restaurant, els grans boixos en estat silvestre alberguen el **Laberint dels nens** (*Labyrinthe des enfants - k*) per gaudir de bons moments de joc.

Per ajudar els nens a descobrir el parc d'una manera més lúdica, a la recepció hi ha disponible un **quadern de jocs**.

Al Passeig dels Espadats (*Promenade des Falaises*), el **Recorregut dels més petits** (*Parcours des tout-petits - r*) és una escalada divertida il·lustrada amb pintures d'animalets salvatges que agraden especialment als infants.

El boix i la vegetació

El **boix** és omnipresent en aquest lloc. Plantat amb obstinació, constitueix el **fil conductor** de les passejades. Forma una xarxa que s'imposa en tota la propietat com el factor que ordena una **naturalesa amb aires salvatges**.

El **fullatge dens i persistent** del boix ofereix un aspecte invariable durant les estacions, ja que roman verd tot l'any. D'altra banda, el boix suporta bé les **retallades** i permet la realització de formes vegetals complexes: és l'**art topiària**. Aquestes qualitats fan que, des de fa segles, i principalment des de l'època dels jardins italians del Renaixement, el boix es planti extensament als jardins.

Són **boixos comuns**, *Bucus sempervirens*, adaptats al **sol calcari**, que presenten una gran **resistència a la sequera** i també són capaços de créixer al sotabosc.

El jardí necessita **dues retallades cada any**, a finals de la primavera i a principis de la tardor. Els arbusts que creixen al sotabosc es retallen una vegada a l'any, a finals d'estiu. La retallada dels 150.000 boixos s'efectua amb **podadores manuals** i no amb podadores elèctriques, ja que aquestes tallen les fulles molt bastament i provoca que s'engrogeixin.

Sobre el promontori rocós de Marqueyssac, la **vegetació** que creix de forma espontània s'ha adaptat al **sol calcari pobre en aigua** i a una **exposició particular**. L'espadat orientat al sud és molt assolellat. Acumula la calor durant el dia i tempera la frescor nocturna. A l'hivern, les bromes i les boires que pugen del riu envolten la vegetació i la protegeixen de l'agressió de les gelades. El **vessant sud** del parc alberga una vegetació **mediterrània** formada per **alzines**, roures martinencs (*Quercus pubescens*), aurons de Montpeller, arboçars... Aquestes espècies, com el boix, mostren clarament que s'han **adaptat a la sequera**. Les seves fulles espesses i corretjoses sovint són llustroses per sobre, de vegades són peludes per sota, per limitar al màxim les pèrdues d'aigua a la planta per evapotranspiració. D'aquesta manera no tenen tantes necessitats. A l'estiu, el cant de les **cigales** completa l'ambient meridional d'aquest vessant.

Al contrari, al **vessant nord**, més humit, creix una vegetació de **tipus atlàntic** representada principalment per carpins, aurons blancs, roures i acàcies bordes. També hi trobem faigs, introduïts fa poc.

Des del Mirador (*Belvédère*), el vessant sud del parc amb les nombroses **alzines de fullatge fosc** i de formes turmentades es mostra molt més fosc que el vessant nord. Aquesta característica dels vessants soleslosos del Sarladés fa que a la regió se l'anomeni **Perigord Negre**.

La història d'una passió

- Els condicionaments del parc**

La història de Marqueyssac comença a l'època clàssica. Bertrand Vernet de Marqueyssac va adquirir la propietat per a la família el 1692 i va iniciar la distribució del terreny en terrasses als voltants de la residència.

A principis del segle XIX, entre els anys 1830 i 1840, Julien Bessière, militar de carrera, va fer obrir la Grande Allée (Camí Gran) per a les seves passejades a cavall i va fer construir una capella, que posteriorment va ser modificada.

Tanmateix, el més impostant del disseny del jardí i dels passejos data de finals del segle XIX. **Julien de Cerval** hereta la propietat el 1861. Apassionat dels jardins, es consagra durant els trenta últims anys de la seva vida a l'**embelliment de Marqueyssac**. Quan torna d'Itàlia, Julien de Cerval fa plantar les **desenes de milers de boixos** que fan de Marqueyssac una veritable "**fol·lia**" en termes de jardí. Transforma l'hort del bastió en un jardí d'esbarjo.

Apassionat de l'agronomia, també inicia la introducció de les **espècies ornamentals** que es poden trobar al parc : **til·ler, arbre de l'amor, cytísus, plataners i oms**. Amant també de la cultura i els cultius italians, planta a Marqueyssac **xiprers i pins pinyers**. Finalment, Julien de Cerval introdueix el **ciclamen** (*Cyclamen hederifolium*) que, avui dia, forma estores de colors d'agost a octubre.

Inspirant-se en els jardins romàntics que eren moda a finals del segle XVIII, Julien de Cerval condiciona igualment el vessant sud del Parc amb nombrosos elements: **miradors, camins sinuosos, escaletes**, tres **cabanes de pedra seca**, una gran **esplanada** dedicada a la diversió i a les recepcions galanes, una **rotonda**, un **calvari, rocalles, bancs esculpits** a la roca... Són moltes les actuacions que han accentuat la bellesa pintoresca de l'entorn.

Julien de Cerval també transforma la **capella** de Marqueyssac. És ell qui li dóna el seu estil neogòtic actual.

D'altra banda, Marqueyssac sempre ha estat una propietat amb **vocació agrícola**. A finals del segle XIX, aquesta activitat va arribar a agafar un auge considerable. Julien de Cerval llavors va fer construir **nombroses dependències**: coberts, hivernacles, fruiters, colomers, cavallerisses i un corral.

Des de la seva mort el 1893, la seva família ha sabut preservar el parc per mostrar-nos-el tal com ell el va concebre. També s'han fet altres actuacions que han embellit la seva obra. Per exemple, les **rocalles** que puntuen els angles de la façana est del castell i les **iuques** que completen els arranjaments del bastió.

A principis del segle XX, el baró Maximilien d'Erp, gendre de Julien de Cerval i diplomàtic belga destinat a Roma a la Santa Seu, convidà el seu amic Giuseppe Sarto. El que llavors era el Bisbe de Màntua es va convertir en Papa el 1903 amb el nom de **Pius X**. A l'ombra d'una volta de verdor, davant de la petita capella de Sant Julien de Cénac, es troba el **Seient del Papa** (*Siège du Pape - s*), tallat a la roca, on hauria meditat. Aquesta branca belga de la família explica la presència de mobiliari flamenc i de retrats d'avantpassats holandesos a les estances del castell.